

Garantipension

– för dig som är född 1938 eller senare

Garantipensionen är den del av det svenska pensionssystemet som ger grundtrygghet. Garantipensionen grundar sig på bosättning i Sverige.

Garantipensionen ger grundtrygghet

Du som saknar eller har en låg inkomstgrundad pension kan få garantipension från och med den månad du uppnår din riktålder för pension. Det innebär att du som är född mellan 1960 -1964 kan ha rätt till garantipension från och med att du fyller 67 år.

Har du aldrig haft några arbetsinkomster får du ingen inkomstgrundad pension. Hela din pension kommer då att bestå av garantipension. Har du en låg inkomstgrundad pension får du garantipensionen som ett tillägg till den intjänade pensionen.

Garantipensionens storlek beror också på hur länge du har bott i Sverige.

Bosättning ger rätt till garantipension

För att du ska få full garantipension krävs att du har bott minst 40 år i Sverige från och med det år du fyllde 16 till och med året innan du har rätt till garantipension. Är du född efter 1976 är det dock inte alltid som du får räkna med åren före ditt 25:e levnadsår. Har du bott i Sverige kortare tid än 40 år minskar garantipensionen med 1/40 för varje år som saknas. Har du till exempel bott 27 år i Sverige får du 27/40 av garantipensionen.

Du måste ha bott minst tre år i Sverige för att ha rätt till garantipension. Om du bott i Sverige kortare tid, men minst ett år, kan du få räkna med tid som du bott i ett annat EU/EES-land eller Schweiz för att komma upp i tre års bosättnings tid.

Du kan i vissa fall få räkna med en del av bosättnings tiden i ditt tidigare hemland. Det gäller dig som vid ankomsten till Sverige fick uppehållstillstånd med flyktingstatusförklaring¹ av Migrationsverket. Det är en internationell statusförklaring som grundar sig på både regler i Genèvekonventionen och EU:s skyddsgrundsdirektiv. Att räkna med bosättnings tid från ditt tidigare hemland gäller bara för dig som är född 1957 eller tidigare. Om du är född 1958 eller senare är denna regel inte längre giltig.

Garantipensionens storlek

Full garantipension är 10 853 kronor per månad för den som är gift och 11 988 kronor per månad för den som är ogift (beloppen gäller 2026). Som gifta räknas även registrerade partners och sammanboende som har gemensamma barn eller tidigare har varit gifta med varandra. Som ogift räknas den som är skild eller änka/änkling. Makar som lever stadigvarande åtskilda kan också räknas som ogifta.

Beloppen gäller om du har bott i Sverige i minst 40 år.

¹ Upphållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 §, annan skyddsbehövande enligt 2 eller 2 a § eller beviljats statusförklaring enligt 3 c § i utlänningslagen (2005:716).

Andra pensioner kan minska garantipensionen

Garantipensionen blir lägre om du har inkomstgrundad pension. Garantipensionen minskar med din inkomstpension, tilläggspension, änkepension eller pension från annat land. Den utbetalda premiepensionen minskar inte garantipensionen. Istället räknas inkomstpensionen upp så att den motsvarar även premiepensionen genom att inkomstpensionen beräknas utifrån all intjänad pensionsrätt.

Om de pensioner som minskar garantipensionen tillsammans överstiger 16 518 kronor per månad för dig som är gift eller 18 241 kronor per månad för dig som är ogift försvinner garantipensionen helt.

Garantipensionen påverkas däremot inte av dina eventuella kapitalinkomster, tjänstepensioner eller privata pensioner.

Den inkomstgrundade pension som påverkar garantipensionen är alltid den som skulle ha betalats ut vid uppnådd riktålder, 67 år, oavsett när du valt att ta ut den. Det betyder att om du tagit ut din inkomstgrundade pension före uppnådd riktålder kan du ha lägre utbetald pension och ändå inte ha rätt till garantipension.

Garantipension i utlandet

Garantipension kan du bara få utbetald om du är bosatt i Sverige. Under vissa förutsättningar kan du få garantipension utbetald om du bor i Kanada. Det krävs dock att du då har bott i Sverige minst tre år och totalt i tjugo år i Sverige och Kanada.

Meddela Pensionsmyndigheten om du flyttar utomlands. Fortsatt bosättning i Sverige är ett villkor för att du ska få behålla rätten till garantipension.

Omräkning av garantipension

Alla pensioner som ingår i det allmänna pensions-systemet räknas om vid varje årsskifte. Garantipensionen följer prisutvecklingen i samhället och räknas därför om med prisbasbeloppet². Eftersom garantipensionens storlek också är beroende av hur mycket du får i inkomstgrundad pension, påverkas din garantipension även av omräkningen av de inkomstgrundade pensionerna.

Har du inkomstgrundade pensioner kommer de i all-

mänhet att höjas vid de två första årsskiftena efter att du har börjat ta ut pensionen. Det beror på att man vid den första beräkningen av din pension inte kan räkna med de arbetsinkomster du har haft under dina sista arbetsår förrän taxeringen är klar. Den pension du får för dessa sista år ökar din totala inkomstgrundade pension, vilket minskar din garantipension.

Om du fortsätter att arbeta efter att du börjat ta ut din pension kommer också det att fortsätta höja din inkomstgrundade pension och därmed minska din garantipension.

Garantipensionen kan komma att räknas om även vid andra tillfällen under året om dina andra svenska eller utländska pensioner ändras. Eftersom garantipensionen är olika stor för gifta och ogifta, ändras garantipensionen också om du byter civilstånd.

Ansöka om pension

Alla måste ansöka om ålderspension. Ansökan gäller för alla delarna av pensionen, både de inkomstgrundade pensionerna och garantipensionen. Tar du ut pensionen innan uppnådd riktålder kommer din rätt till garantipension att prövas automatiskt när du uppnår riktåldern för pension. För dig född mellan 1960-1964 innebär detta 67 år.

Bor du i Sverige bör du lämna in ansökan till Pensionsmyndigheten tre månader innan du vill få din pension. Pensionen kan inte betalas ut retroaktivt för tid före ansökningsmånaden. För dig som har sjukersättning innan du uppnår riktåldern för pension gäller särskilda bestämmelser.

Mer om beräkning av garantipensionen

Om du enbart får garantipension och har bott minst 40 år i Sverige får du alltid det belopp i pension som du kan läsa om i avsnittet Garantipensionens storlek. Har du bott kortare tid i Sverige minskar garantinivån med en 1/40 för varje år som saknas.

Om du har pensioner som minskar din garantipension kan du beräkna din pension så här. Alla belopp gäller år 2026. Tänk på att den inkomstgrundade pension som minskar garantipensionen inte alltid är exakt samma som den inkomstgrundade pension du får utbetald till dig.

² Prisbasbeloppet följer prisutvecklingen i samhället.

År 2026 är prisbasbeloppet 59 200 kronor.

Om du är gift

Är de pensioner som minskar garantipensionen högst 5 624 kronor per månad (1,14 prisbasbelopp per år) får du en garantipension på 10 853 kronor per månad (2,2 prisbasbelopp per år) minus din inkomstgrundade pension.

Är pensionerna som minskar garantipensionen högre än 5 624 kronor per månad blir garantipensionen i stället 5 229 kronor per månad (1,06 prisbasbelopp per år) minus 48 procent av den del av de minskande pensionerna som överstiger 5 624 kronor. Denna minskningsregel gör att garantipensionen helt försvinner när du har en inkomstgrundad pension som överstiger 16 518 kronor per månad (3,348333 prisbasbelopp per år).

De här gränsvärdena och beloppen gäller om du har bott minst 40 år i Sverige. Annars reduceras beloppen 5 624 kronor, 10 853 kronor och 5 229 kronor till det antal fjrtiondelar av respektive belopp som motsvarar antalet år du har bott i Sverige.

Om du exempelvis har bott 24 år i Sverige blir beloppet 5 624 kronor i stället:

$$\frac{24 \times 5\,624}{40} = 3\,374 \text{ kr}$$

På samma sätt blir de andra två beloppen 6 512 kronor respektive 3 138 kronor. Även den övre gränsen på 16 518 kronor reduceras till 24/40 och blir 9 911 kronor.

Om du är ogift

Är de pensioner som minskar garantipensionen högst 6 216 kronor per månad (1,26 prisbasbelopp per år) får du en garantipension på 11 988 kronor per månad (2,43 prisbasbelopp per år) minus din inkomstgrundade pension.

Är de pensioner som minskar garantipensionen högre än 6 216 kronor per månad blir garantipensionen i stället 5 772 kronor per månad (1,17 prisbasbelopp per år) minus 48 procent av den del av de minskande pensionerna som överstiger 6 216 kronor. Denna minskningsregel gör att garantipensionen helt försvinner när du har en inkomstgrundad pension som överstiger 18 241 kronor per månad (3,6975 prisbasbelopp per år).

De här gränsvärdena och beloppen gäller om du har bott minst 40 år i Sverige. Har du färre antal år reduceras beloppen 6 216 kronor, 11 988 kronor och 5 772 kronor till det antal fjrtiondelar av

respektive belopp som motsvarar antalet år du har bott i Sverige.

Om du exempelvis endast har bott 24 år i Sverige blir beloppet 6 216 kronor i stället:

$$\frac{24 \times 6\,216}{40} = 3\,730 \text{ kr}$$

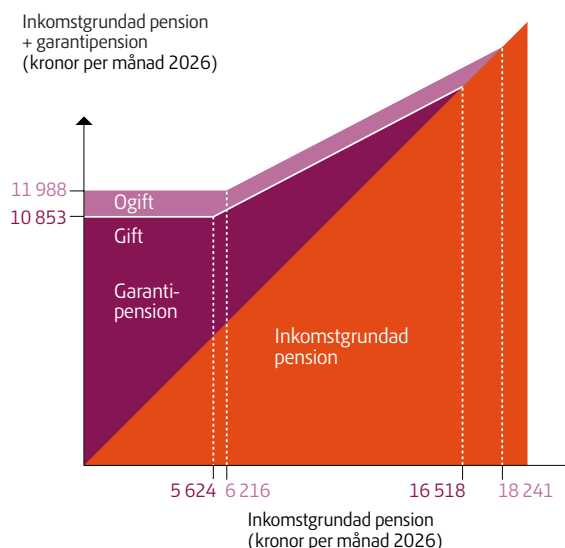
På samma sätt blir de andra två beloppen 7 193 kronor respektive 3 463 kronor. Även den övre gränsen på 18 241 kronor reduceras till 24/40 och blir 10 945 kronor.

Exempel

Peter tar ut sin pension från 67 år. Han är ogift och har bott i Sverige i hela sitt liv. Peters inkomstgrundade pension som påverkar beräkningen av hans garantipension är 9 840 kronor per månad. (Det är inte säkert att det beloppet helt överensstämmer med den inkomstgrundade pension som Peter får ut.)

Peters garantipension blir då 5 772 kronor minus 0,48 gånger den del av den inkomstgrundade pensionen som överstiger 6 216 kronor.

$$5\,772 - 0,48 (9\,840 - 6\,216) = 4\,032 \text{ kronor per månad}$$

Mer information

Faktablad ger fördjupad information men ska inte betraktas som lagtext i ämnet.

På www.pensionsmyndigheten.se finns mer information om pension.